

ZASADY SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W BARCINIE

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Cele systemu kontroli wewnętrznej

1. Stosownie do postanowień obowiązującej ustawy Prawo bankowe, w ramach systemu zarządzania, w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej.
2. System kontroli wewnętrznej to zbiór zasad, procedur, mechanizmów i czynności kontrolnych, wkomponowany w sposób trwały i spójny w system zarządzania ryzykiem, powiązany z celami strategicznymi, wspomagający realizację celów biznesowych i sprawowanie nadzoru nad działalnością Banku.
3. System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów, tj.:
 - a) skuteczności i efektywności działania Banku;
 - b) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - c) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w banku,
 - d) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej

1. System kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje:
 - 1) funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;
 - 2) komórkę do spraw zgodności mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie;
 - 3) niezależną komórkę audytu wewnętrznego realizowaną wyłącznie przez Spółdzielnię, mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w Banku.

2. Funkcjonujące w Banku systemy: zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):
 - 1) pierwsza linia obrony - zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku. Na tym poziomie komórki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, projektowanie i wdrażanie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca/testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii;
 - 2) druga linia obrony - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych, w tym Stanowisko Zgodności, (niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii), poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do pierwszej linii w ramach monitorowania pionowego.
 - 3) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego umiejscowioną na mocy zapisów Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

II. Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne,
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą poziomą i pionową oraz testowanie poziome i pionowe.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
 - 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli.

III. Stanowisko Zgodności

1. Zadania komórki ds. zgodności wykonuje wyodrębnione w ramach struktury organizacyjnej Banku, działające w obrębie systemu kontroli wewnętrznej Stanowisko Zgodności, bezpośrednio podległe Prezesowi Zarządu.
2. Stanowisko Zgodności ma także zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej, w tym poprzez udział w posiedzeniach, a także dostęp do dokumentów, informacji, systemów informatycznych niezbędnych do wykonywania czynności kontrolnych.
3. Do podstawowych zadań Stanowiska Zgodności należy:
 - 1) w ramach funkcji kontroli:
 - a) zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi w zakresie określonym w regulacjach wewnętrznych,
 - b) przeprowadzenie niezależnego monitorowania w zakresie zapewniania zgodności oraz przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zapewniających realizację celów systemu kontroli wewnętrznej w Banku i raportowanie wyników tego niezależnego monitorowania,
 - c) koordynowanie zadań związanych z przygotowaniem matrycy funkcji kontroli oraz aktualizacja informacji w niej zawartych.
 - 2) w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności – identyfikowanie, ocena, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie o ryzyku braku zgodności.

IV. Audyt wewnętrzny

1. Audyt wewnętrzny w Banku Spółdzielczym w Barcinie wykonywany jest przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia, której zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności Banku.
2. Raporty z przeprowadzonych badań audytowych są przedkładane do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
3. Zasady realizacji zadań audytowych i wykonywanych czynności doradczych określone są w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia.

V. Rola Zarządu, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, Stanowisko do spraw zgodności.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność Stanowisku Zgodności oraz środki finansowe, niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji.
3. Ponadto do zadań Zarządu Banku należy:
 - 1) ustanawianie kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku,
 - 2) zatwierdzanie kryteriów wyodrębnienia procesów istotnych, na potrzeby sporządzania matrycy funkcji kontroli,
 - 3) zatwierdzanie listy istotnych procesów wyodrębnionych przez Bank oraz ich powiązanie z celami ogólnymi systemu kontroli wewnętrznej w formie matrycy funkcji kontroli,
 - 4) zatwierdzanie zasad kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej w Banku.
 - 5) ustanawianie zasad projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych dla procesów funkcjonujących w Banku, w tym funkcjonowania w Banku matrycy funkcji kontroli,
 - 6) ustanawianie zasad niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmujące weryfikację bieżącą i testowanie,
 - 7) zapewnienie funkcjonowania w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisanie zadań związanych z zapewnianiem jej funkcjonowania,
 - 8) ustanawianie zasad raportowania o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania,
 - 9) określanie zasad okresowego raportowania o nieprawidłowościach wykrytych przez system kontroli wewnętrznej oraz statusie podjętych działań naprawczych,
 - 10) efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności,
 - 11) akceptowanie Polityki zgodności w Banku Spółdzielczym w Barcinie oraz Regulaminu funkcjonowania Stanowiska Zgodności,

- 12) zapewnienie niezależnego usytuowania komórki ds. zgodności, określenie w sposób formalny uprawnień i obowiązków SZ, jak również niezależności i odpowiedniego statutu SZ,
- 13) raportowanie do Rady Nadzorczej, nie rzadziej niż raz w roku, o sposobie wypełniania swoich zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. W ramach nadzoru nad działalnością Banku Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o otrzymane informacje uzyskane od Stanowiska do spraw zgodności, komórki audytu wewnętrznego SSOZ, Zarządu Banku oraz Komitetu Audytu.
3. Rada Nadzorcza w ramach systemu kontroli wewnętrznej:
 - 1) zatwierdza regulamin systemu kontroli wewnętrznej wraz z regulaminem funkcjonowania Stanowiska Zgodności,
 - 2) dokonuje oceny efektów działań podjętych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów kontrolnych,
 - 3) zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
 - 4) zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej w Banku,
 - 5) zatwierdza propozycję Zarządu Banku w przedmiocie zasadniczej struktury organizacyjnej Banku,
 - 6) dokonuje rozwoju, oceny i optymalizacji zasad ładu korporacyjnego.

Komitetu Audytu

1. Podstawowym zadaniem Komitetu Audytu jest przedstawianie Radzie Nadzorczej swojego stanowiska lub rekomendacji, pozwalających Radzie Nadzorczej na podjęcie decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej i zarządzania ryzykiem, w tym systemu kontroli wewnętrznej.
2. Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

VI. Zasady corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

1. Rada Nadzorcza corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, po zaopiniowaniu przez Komitet Audytu.
2. Ocena adekwatności i skuteczności 3 linii obrony jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni (funkcja audytu wewnętrznego w Banku jest realizowana przez Spółdzielnię). Ocena ta jest wykorzystywana przez Radę Nadzorczą Banku do dokonywania oceny systemu kontroli wewnętrznej w Banku.